

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา ครั้งนี้ เป็นการวิจัยประเมินผล (Evaluative Research) โดยใช้รูปแบบซีปปี้ไอ (CIPPI Model) โดยประยุกต์มาจาก CIPP Model ของ Denial L. Stufflebeam ในการประเมินผลทางด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น

- 1.1 นักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 68 คน
- 1.2 บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2552 และ 2553 จำนวน 74 คน
- 1.3 ผู้ใช้บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา จำนวน 5 คน
- 1.4 คณาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาจิตวิทยา จำนวน 5 คน
- 1.5 ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ ได้แก่ คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว จำนวน 3 คน
- 1.6 ผู้ทรงคุณวุฒิและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรทางจิตวิทยา ผู้บริหารสถานฝึกงานทางจิตวิทยา ผู้ดูแลนักศึกษา จำนวน 5 คน

2. ข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน

ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย
  - 1.1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากร
  - 1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา (หลักสูตรใหม่) ฉบับปี พ.ศ. 2547 ในหัวข้อการประเมินตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 1

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่

2.1 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ในหัวข้อการประเมิน ดังแสดงในตารางที่ 1

2.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา (หลักสูตรใหม่) ฉบับปี พ.ศ. 2547 ในหัวข้อการประเมินกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หัวข้อการประเมินและผู้ให้ข้อมูลในการประเมินผลหลักสูตร
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา

หัวข้อการประเมิน	เครื่องมือ/ วิธีการประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล							ศึกษา จาก เอกสาร
		ผู้ทรง คุณวุฒิ	คณา จารย์	บัณฑิต	นักศึกษา ปัจจุบัน	ผู้ใช้ บัณฑิต	ผู้บริหาร (คณะ)	ผู้บริหาร สถาน ฝึกงาน/ ผู้ดูแล นักศึกษา	
สภาวะแวดล้อม Context (C)									
C1แผนการดำเนินงาน ของภาควิชา/สาขาวิชา	แบบสัมภาษณ์		✓						
	แบบสอบถาม			✓	✓				
C2จุดอ่อน/จุดแข็ง ของภาควิชา/สาขาวิชา	แบบสัมภาษณ์		✓						
	แบบสอบถาม			✓	✓				
ปัจจัยนำเข้า Input (I)									
I1วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	แบบสัมภาษณ์	✓	✓						
	แบบสอบถาม			✓	✓				
I2โครงสร้างและเนื้อหา สาระของหลักสูตร	แบบสัมภาษณ์	✓	✓						
	แบบสอบถาม			✓	✓				
I3คุณสมบัติของผู้เรียน/ การสอบคัดเลือก	แบบสัมภาษณ์		✓						
	แบบสอบถาม			✓	✓				
I4คุณสมบัติของ คณาจารย์ที่สอน/อาจารย์ ที่ปรึกษาทางวิชาการ	แบบสัมภาษณ์		✓						
	แบบสอบถาม			✓	✓				
I5สภาพแวดล้อมทาง กายภาพ อุปกรณ์และสิ่ง อำนวยความสะดวกต่างๆ	แบบสัมภาษณ์		✓				✓		
	แบบสอบถาม			✓	✓				
I6งบประมาณในการผลิต บัณฑิต	แบบสัมภาษณ์						✓		
	แบบสอบถาม			✓	✓				

ตารางที่ 1 หัวข้อการประเมินและผู้ให้ข้อมูลในการประเมินผลหลักสูตร

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	เครื่องมือ/ วิธีการประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล							ศึกษา จาก เอกสาร
		ผู้ทรง คุณวุฒิ	คณา จารย์	บัณฑิต	นักศึกษา ปัจจุบัน	ผู้ใช้ บัณฑิต	ผู้บริหาร (คณะ)	ผู้บริหาร สถาน ฝึกงาน/ ผู้ดูแล นักศึกษา	
กระบวนการ									
Process (PC)									
PC1พฤติกรรมกร จัดการเรียนการสอน ของผู้สอน	แบบสัมภาษณ์								
	แบบสอบถาม			✓	✓				
PC2พฤติกรรมกร เรียนรู้ของผู้เรียน	แบบสัมภาษณ์								
	แบบสอบถาม			✓	✓				
PC3การฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพทางจิตวิทยา	แบบสัมภาษณ์							✓	
	แบบสอบถาม			✓	✓				
PC4การจัดการเรียน การสอน	แบบสัมภาษณ์								
	แบบสอบถาม			✓	✓				
PC5การให้บริการและ การสนับสนุน	แบบสัมภาษณ์								
	แบบสอบถาม			✓	✓				
PC6การบริหาร หลักสูตร	แบบสัมภาษณ์		✓				✓		
	แบบสอบถาม								
PC7การประกันคุณภาพ									✓
ผลผลิต Product (PD)									
PD1ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักศึกษา									✓
PD2ร้อยละของ นักศึกษาที่สำเร็จการ ศึกษาตามระยะเวลาที่ กำหนดในหลักสูตร									✓
PD3คุณลักษณะบัณฑิต	แบบสัมภาษณ์								
	แบบสอบถาม					✓			

ตารางที่ 1 หัวข้อการประเมินและผู้ให้ข้อมูลในการประเมินผลหลักสูตร
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	เครื่องมือ/ วิธีการประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล							ศึกษา จาก เอกสาร
		ผู้ทรง คุณวุฒิ	คณา จารย์	บัณฑิต	นักศึกษา ปัจจุบัน	ผู้ใช้ บัณฑิต	ผู้บริหาร (คณะ)	ผู้บริหาร สถาน ฝึกงาน/ ผู้ดูแล นักศึกษา	
ผลกระทบ Impact (IP)									
IP1ผลการปฏิบัติงาน ของบัณฑิต	แบบสัมภาษณ์								
	แบบสอบถาม					✓			
IP2ความพึงพอใจของ ผู้ใช้บัณฑิต	แบบสัมภาษณ์								
	แบบสอบถาม					✓			

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยสอบถามและสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้จำนวน 7 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิของสาขาวิชา ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา เป็นข้อคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ชุดที่ 2 สำหรับคณาจารย์ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา เป็นข้อคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านสภาวะแวดล้อม ได้แก่ แผนการดำเนินงานของภาควิชา จุดอ่อน/จุดแข็งของภาควิชา ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เรียน/การสอบคัดเลือก คุณสมบัติของคณาจารย์/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และด้านกระบวนการ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร

ชุดที่ 3 สำหรับบัณฑิต ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา เป็นข้อคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านสภาวะแวดล้อม ได้แก่ แผนการดำเนินงานของภาควิชา จุดอ่อน/จุดแข็งของภาควิชา ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เรียน/การสอบคัดเลือก คุณสมบัติของคณาจารย์/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตบัณฑิต ด้านกระบวนการ ได้แก่ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางจิตวิทยา การจัดการเรียนการสอน การให้บริการ และการสนับสนุน

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากมากที่สุด ถึงน้อยที่สุด ใช้เกณฑ์การให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ

ชุดที่ 4 สำหรับนักศึกษาปัจจุบัน ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา เป็นข้อคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านสภาวะแวดล้อม ได้แก่ แผนการดำเนินงานของภาควิชา จุดอ่อน/จุดแข็งของภาควิชา ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เรียน/การสอบคัดเลือก คุณสมบัติของคณาจารย์/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตบัณฑิต ด้านกระบวนการ ได้แก่ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางจิตวิทยา การจัดการเรียนการสอน การให้บริการและการสนับสนุน

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรจากมากที่สุด ถึงน้อยที่สุด ใช้เกณฑ์การให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ

ชุดที่ 5 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา เป็นข้อคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิต ด้านผลกระทบ ได้แก่ ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยประเมินความคิดเห็นต่อคุณลักษณะและความพึงพอใจต่อบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา จากมากที่สุด ถึงน้อยที่สุด ใช้เกณฑ์การให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ

ชุดที่ 6 สำหรับผู้บริหาร (คณะ) ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา เป็นข้อคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตบัณฑิต และด้านกระบวนการ ได้แก่ การบริหารหลักสูตร

ชุดที่ 7 สำหรับผู้บริหารสถานฝึกงานและผู้ดูแลนักศึกษา ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา เป็นข้อคำถามในประเด็นเกี่ยวกับด้านกระบวนการ ได้แก่ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางจิตวิทยา

คณะผู้วิจัยใช้เกณฑ์การประเมินค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของ Best (1981 : 179-184) ในการจัดระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม หรือความพึงพอใจต่อหลักสูตร ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม หรือความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม หรือความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม หรือความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม หรือความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม หรือความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบการประเมิน CIPPI Model และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา (หลักสูตรใหม่) ฉบับปี พ.ศ. 2547 รวมทั้งงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรเพื่อกำหนดโครงสร้างการประเมิน

2. สร้างข้อคำถามตามโครงสร้างการประเมิน

3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านการเรียนการสอนทางจิตวิทยาและด้านการประเมินผลในระดับอุดมศึกษา จำนวน 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. ทดลองใช้เครื่องมือ โดยนำไปใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย
5. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. คณะผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากคณาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา ผู้ทรงคุณวุฒิของสาขาวิชาจิตวิทยา ผู้บริหารคณะ ผู้บริหารสถานฝึกงานและผู้ดูแลนักศึกษา เพื่อกำหนดวันและเวลาสำหรับการสัมภาษณ์
2. คณะผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากนักศึกษาระดับบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม
3. คณะผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตามที่ได้จำแนกไว้ (ดังแสดงในตารางที่ 1)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อประมวลผลข้อมูลและจัดทำกราฟวิเคราะห์ทางสถิติ

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาครั้งนี้ โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)